

MP BOARD CLASS 10 SANSKRIT GENERAL SOLUTION-2018

म. प्र. बोर्ड कक्षा 10 संस्कृत सामान्य प्रश्नपत्र उत्तर सहित-2018

समय: 3 घण्टे

प्राप्तांक: 100

निर्देश:

1. सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
2. प्रश्नानां सम्मुखे अङ्का प्रदत्ताः।

प्र.1 उचित विकल्पं चित्वा लिखतः (5)

(क) “महौषधिः” इत्यस्य पदस्य सन्धिविच्छेदः अस्ति

- (1) महो + ओषधिः
- (2) महा + औषधिः
- (3) महे + औषधिः
- (4) महे + ओषधिः

(क) (2) महाः औषधिः

(ख) ‘देवेन्द्रः’ इत्यस्मिन् पदे सन्धिः अस्ति

- (1) यण्
- (2) वृद्धिः
- (3) अयादिः
- (4) गुणस्वर सन्धिः

(ख) (4) गुणस्वर सन्धि

(ग) ‘व्यञ्जनसन्धेः’ उदाहरणम् अस्ति

- (1) शिवालयः
- (2) देवालयः
- (3) सदाचारः
- (4) सदैव

(ग) (3) सदाचारः

(घ) ‘अति + आचारः’ इत्यस्य सन्धिः अस्ति

- (1) अतिआचारः
- (2) अत्यचारः
- (3) अत्याचारः
- (4) अतीचारः

(घ) (3) अत्याचारः

(ङ.) अधोलिखितेषु अव्ययं नास्ति

- (1) यदा
- (2) कदा
- (3) पता
- (4) तदा

(ङ.) (3) पता

प्र.2 उचित विकल्पं चित्वा लिखतः (5)

(क) ‘महापुरुषः’ इत्यस्मिन् पदे समासः अस्ति

- (1) द्विगुः
- (2) कर्मधारयः
- (3) द्वन्द्वः
- (4) तत्पुरुषः

(क) (2) कर्मधारयः

(ख) बहुव्रीहिः समासस्य उदाहरणम् अस्ति

- (1) उपकृष्णं
- (2) चन्द्रशेखरः
- (3) पञ्चवटी
- (4) हरिहरौ

(ख) (2) चन्द्रशेखरः

(ग) ‘बाणहतः’ इत्यस्मिन् पदे समास विग्रहः अस्ति

- (1) बाणं हतः
- (2) बाणेन हतः
- (3) बाणात् हतः
- (4) बाणे हतः

(ग) (2) बाणेन हतः

(घ) 'अधिकारः' इत्यस्मिन् पदे उपसर्गः अस्ति

(1) अध (2) अधिक (3) अ (4) अधि

(घ) (4) अधि

(ड.) अधोलिखितेषु उपसर्गः अस्ति

(1) सम् (2) वद् (3) अस् (4) वस्

(ड.) (1) सम्

प्र.3 उचित विकल्पं चित्वा लिखतः (5)

(क) 'द्रक्ष्यामि' इत्यस्मिन् पदे लकारः अस्ति

(1) लट् (2) लृट् (3) लङ् (4) लोट्

(क) (2) लृट्

(ख) 'गच्छ' इत्यस्मिन् पदे पुरुषः अस्ति

(1) प्रथमपुरुषः (2) मध्यमपुरुषः (3) उत्तमपुरुषः (4) तृतीयपुरुषः

(ख) (2) मध्यमपुरुषः

(ग) 'गच्छानि' इत्यस्मिन् पदे वचनम् अस्ति

(1) एकवचनम् (2) द्विवचनम् (3) बहुवचनम् (4) अन्यवचनम्

(ग) (1) एक वचनम्

(घ) 'लभन्ते' इत्यस्मिन् पदे धातुः अस्ति

(1) लब् (2) लभ् (3) लाभ (4) लभन्

(घ) (2) लभ

(ड.) 'विद्या माता इव रक्षति' इत्यस्मिन् वाक्ये अव्ययम् अस्ति

(1) विद्या (2) माता (3) इव (4) रक्षति

(ड.) (3) इव

प्र.4 उचित विकल्पं चित्वा लिखतः (5)

(क) 'शक्तिमान्' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति

(1) क्तवतु (2) शानच् (3) मतुप् (4) शतृ

(क) (3) मतुप्

(ख) 'कथितः' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति

(1) क्त (2) क्तवतु (3) क्त्वा (4) ल्यप्

(ख) (1) क्त

(ग) 'अनीयर' प्रत्ययस्य उदाहरणम् अस्ति

(1) स्मरणीयम् (2) पठितव्यं (3) दत्त्वा (4) गतः

(ग) (1) स्मरणीयम्

(घ) 'अजा' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति

(1) टाप् (2) जाप् (3) आप् (4) शाप

(घ) (1) टाप्

(ङ.) परोपकारः प्राणैः कण्ठगतैरपि।

(1) हर्तव्यः (2) गन्तव्यः (3) कर्तव्यः (4) कृतः

(ङ.) (3) कर्तव्यः

प्र.5 प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत (कोऽपि पञ्च) (5)

(सप्तहोता, यशः, तनयं, आत्मा, लघुत्वं, वारिधरैः)

(1) महर्षिः **यशः** शरीरेण अमरः अस्ति।

(2) प्रक्रीडितो **वारिधरैः**.... सुरेन्द्रः ।

(3) येन यज्ञस्तायते **सप्तहोता**....।

(4) पितरौ अपि एतादृशं **तनयं**.... नाभिनन्दतः।

(5) सर्वेषु शरीरेषु **आत्मा**.... एक एव।

(6) परसदननिविष्टः को **लघुत्वं**.... न याति।

प्र.6 अधोलिखितेषु प्रश्नेषु त्रयाणां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायाम् एकवाक्येन लिखतः (6)

(1) मे मनः किम् अस्तु?

उत्तरः मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु।

(2) वृक्षस्य आधारभूता का?

उत्तरः भूमाता वृक्षस्य आधारभूता अस्ति।

(3) संस्कृतभाषा कस्य पोषणं करोति?

उत्तरः संस्कृतभाषा विश्वबन्धुत्वस्य पोषणं करोति।

(4) रघुः कस्मात् हेमराशिं लब्धवान्?

उत्तरः रघुः कुबेरात् हेमराशिम् लब्धवान्।

(5) छत्रसालः कस्य शिष्यः आसीत्?

उत्तरः छत्रसालः स्वामिप्राणनाथस्य शिष्यः आसीत्।

प्र.7 अधोलिखितेषु द्वयोः शब्दयोः शब्दरूपाणि निर्देशानुसारं लिखतः (2)

(1) 'पितृ' तृतीया विभक्तिः एकवचनं

शब्द विभक्ति वचन शब्दरूप

(1) पितृ तृतीया एकवचनं पितृ

(2) 'राजन्' षष्ठी विभक्तिः द्विवचनं

शब्द विभक्ति वचन शब्दरूप

(2) राजन् षष्ठी द्विवचनं राज्ञोः

(3) 'अस्मद्' सप्तमी विभक्तिः बहुवचनं

शब्द विभक्ति वचन शब्दरूप

(3) अस्मद् सप्तमी बहुवचनं अस्मासु

प्र.8 'मह्यम्' अथवा 'मम' इति पदस्य विभक्तिं वचनम् च लिखत। (2)

विभक्ति वचन

मह्यम् चतुर्थी एकवचन

मम षष्ठी एकवचन

प्र.9 अधोलिखितेषु गद्यांशेषु गद्यांशद्वयस्य प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखतः

(10)

(क) मध्यप्रदेशस्यनगरीयं पौराणिकी ऐतिहासिकी च वर्तते। विदिशा पूर्वस्मिन् काले 'भेलसा' इति नाम्ना सुविख्याता आसीत्। एतस्य कारणं सूर्यदेवतायाः मन्दिरस्य 'भेल्लस्वामिनः' इति लोकख्यातिरेव। पुरा विदिशानगरी समुन्नतमेकं वाणिज्यिकं केन्द्रमासीत्। योगदर्शनस्य प्रणेता व्याकरणमहाभाष्यस्य कर्ता महर्षिः पतञ्जलिः सम्राट् अशोकोऽपि विदिशया सह सम्बद्धौ आस्ताम्।

(1) मध्यप्रदेशस्य का नगरी पौराणिकी ऐतिहासिकी च वर्तते?

उत्तरः मध्यप्रदेशस्या विदिशा नगरी पौराणिकी ऐतिहासिकी च वर्तते।

(2) पूर्वस्मिन् काले विदिशा नगर्याः किं नाम आसीत्?

उत्तरः पूर्वस्मिन् काले विदिशाः नगर्याः नाम भेलसा आसीत्।

(3) पुरा विदिशा नगरी कीदृशं केन्द्रम् आसीत्?

उत्तरः पुरा विदिशा नगरी समुन्नतमेकं वाणिज्यिकं केन्द्रमासीत्।

(4) 'भेल्लस्वामिनः' इति कस्य मन्दिरस्य लोकख्यातिः?

उत्तरः भेल्लस्वामिनः इति सूर्यदेवतायाः मन्दिरस्य लोकख्याति

(5) पतञ्जलिः कः आसीत्?

उत्तरः पतञ्जलिः योगदर्शनस्य प्रणेता व्याकरण महाभाषयायकर्ता च आसीत्।

(ख) भगीरथः दुःखितः अभवत्। सः पुनः तपः कृतवान्। शिवः तस्य पुरतः प्रत्यक्षः अभवत्। “हे ईश! नदीं भूमौ विसृजतु” इति भगीरथः प्रार्थितवान्। तां प्रार्थनाम् अङ्गीकृत्य शिवः नद्याः जलं भूमौ विसृष्टवान्। भगीरथः नदीं भूमितः पातालं नीतवान्। पाताले प्रवहन्ती गङ्गा सगरपुत्राणां भस्मानि स्पृष्टवती। सगरपुत्राः स्वर्गलोकं गतवन्तः।

(1) भगीरथः नदीं भूमितः कुत्र नीतवान्?

उत्तरः भागीरथः नदीं भूमितः पातालं नीतवान्।

(2) भगीरथः किं प्रार्थितवान्?

उत्तरः ‘हे ईश! नदी भूमौ विसृजतु’ इति भागीरथः प्रार्थितवान्।

(3) भगीरथस्य पुरतः कः प्रत्यक्षः अभवत्?

उत्तरः भागीरथस्य पुरतः शिवः प्रत्यक्षः अभवत्।

(4) के स्वर्गलोकं गतवन्तः?

उत्तरः सगरपुत्राः स्वर्गलोकं गतवन्तः।

(5) कः पुनः तपः कृतवान्?

उत्तरः भागीरथः पुनः तपः कृतवान्।

(ग) गङ्गातीरे मार्कण्डेयः नाम कश्चन् मुनिः वसति स्म। तस्य गुरुकुले बहवः शिष्याः आसन्। वासुदेवः तस्य प्रियशिष्यः। तस्य द्वादशवर्षात्मकम् अध्ययनं यदा समाप्तं तदा गुरुः तम् आहूय अवदत्- “शिष्य! अधुना भवान् सर्वविद्यापारङ्गतः अस्ति। अतः इतः परं स्वग्रामं गन्तुम् अर्हति भवान्। गमनात् पूर्वं भवता द्वारकापुरस्य देवराजस्य गृहं दृष्ट्वा आगन्तव्यम्।”

(1) मार्कण्डेयः नाम ऋषिः कुत्र वसति स्म?

उत्तरः मार्कण्डेयः नाम ऋषिः गङ्गातीरे वसति स्म।

(2) वासुदेवः कस्य प्रियशिष्यः आसीत्?

उत्तरः वासुदेवः मार्कण्डेयस्य प्रियशिष्यः आसीत्।

(3) बहवः शिष्याः कुत्र आसन्?

उत्तरः बहवः शिष्याः गुरुकुले आसन्।

(4) सर्वविद्यापारङ्गतः कः अभवत्?

उत्तरः वासुदेवः सर्वविद्यापारङ्गतः अभवत्।

(5) गुरुः शिष्यम् आहूय कदा अवदत्?

उत्तरः यदा अध्ययनं समाप्तं तदा गुरुः शिष्यम् आहूय अवदत्।

प्र.10 अधोलिखितेषु पद्यांशेषु पद्यांशद्वयस्य प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखतः (10)

(क) गङ्ग पापं शशी तापं दैन्यं कल्पतरुस्तथा।

पापं तापं च दैन्यं च धनन्ति सन्तो महाशयाः॥

(1) का पापं हन्ति?

उत्तरः गङ्ग पापं हन्ति।

(2) शशी किं करोति?

उत्तरः शशी तापं हन्ति।

(3) कल्पतरुः किं हन्ति?

उत्तरः कल्पतरुः दैन्यं हन्ति।

(4) पापं तापं दैन्यं च के धनन्ति?

उत्तरः सन्तः पापं तापं दैन्यं च धनन्ति।

(5) 'हन्ति' इत्यस्मिन् पदे किं वचनम् अस्ति?

उत्तरः हन्ति इत्यस्मिन् पदे बहुवचनम् अस्ति।

(ख) दरिद्रता धीरतया विराजते, कुवस्त्रता शुभ्रतया विराजते।

कदन्नता चोष्णतया विराजते, कुरूपता शीलतया विराजते॥

(1) दरिद्रता कया विराजते?

उत्तरः दरिद्रता धीरतया विराजते।

(2) कुवस्त्रता कया विराजते?

उत्तरः कुवस्त्रता शुभ्रतया विराजते।

(3) कुरूपता कया विराजते?

उत्तरः कुरूपता शीलतया विराजते।

(4) उष्णतया का विराजते?

उत्तरः उष्णतया चोष्णतया विराजते।

(5) 'विराजते' इत्यस्मिन् पदे लकारः अस्ति

उत्तरः 'विराजते इत्यस्मिन्' लट्लकार' अस्ति।

(ग) युवान एष वः परीक्षणस्य काल आगतः,
हिमालयस्य रक्षणे समुद्यताः स्थ सर्वतः।
अयं सखा पुरातनोऽस्य भारतस्य विद्यते,
स्वकर्मणि प्रवर्तितुं कदापि नैव खिद्यते॥

(1) युवान एष वः कस्य कालः आगतः?

उत्तरः युवान एष वः परीक्षणस्य काल आगतः।

(2) कस्य रक्षणे समुद्यताः रथ सर्वतः?

उत्तरः हिमालयस्ये रक्षणे समुहता स्थ सर्वत।

(3) अयं पुरातनो अस्य भारतस्य कः विद्यते?

उत्तरः अयं पुरातनोऽस्य भारतस्य सखा विद्यते।

(4) कस्मिन् प्रवर्तितुं कदापि नैव खिद्यते?

उत्तरः स्वकर्मणि प्रवर्तित कदापि नैव खिद्यते।

(5) 'नैव' इत्यस्य पदस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत।

उत्तरः 'नै + अव्'

प्र.11 युगमेलनं कुरुत (कोऽपि चत्वारः): (4)

अ - ब

(1) वरुणदेवः - (अ) वृद्धः

(2) द्विजश्रेष्ठः - (ब) खगोलशास्त्रं

(3) दीर्घसूत्री - (स) प्रसिद्धाः

(4) कालगणना - (द) न स्यात्

(5) महापुरुषाः - (इ) वृष्टिं वर्षति

अ ब

1. वरुणदेवः - वृष्टिं वर्षति

2. द्विजश्रेष्ठः - न स्यात्

3. दीर्घसूत्री - वृद्धः

4. कालगणना - खगोलशास्त्रं

5. महापुरुषाः - प्रसिद्धः ।

प्र.12 शुद्धवाक्यानां समक्षम् 'आम्' अशुद्धवाक्यानां समक्षं 'न' इति लिखत (कोऽपि चत्वारः) (4)

(1) महर्षेः ख्यातिः सर्वत्र व्याप्ता अस्ति।

उत्तरः आम्

(2) घटोत्कचः जनन्या आजपतः।

उत्तरः आम्

(3) एकः शून्य गृहम् अनुप्रविशेत्।

उत्तर : न

(4) छिन्नः चन्दनतरुः गन्धं जहाति।

उत्तर : न

(5) कौत्सः गुरुदक्षिणार्थी आसीत्।

उत्तर : आम

प्र.13 अधोलिखितेषु प्रश्नेषु चतुर्णां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायाम् एकपदेन लिखतः (4)

(1) कदा दधि न भुञ्जीत्?

उत्तर: नक्तम् (रात्रि में)

(2) का रूपं नाशयिष्यति?

उत्तर: जरा (बुढ़ापा)

(3) घनोपगूढं किम्?

उत्तर गगनम् (आकाश)

(4) महाभारतस्य प्रणयनं केन कृतम्?

उत्तर: वेदव्यासेन

(5) भारतीयैकतायाः साधकं किम्?

उत्तर: संस्कृतम् (संस्कृत)

प्र.14 प्रश्नपत्रे समागतान् श्लोकान् विहाय स्वपाठ्य पुस्तकस्य सुभाषितद्वयं लिखत। (4)

उत्तर: सुभाषित क्रमांक 1

दानेन भूतानि वशीभवन्ति।

दानेन वैराण्यपि यान्ति नाशम्॥

परोऽपि बन्धुत्वमुपैति।

दानैदनिं हि सर्वव्यसनानि हन्ति॥

उत्तर: सुभाषित क्रमांक 2

गुणाः कुर्वन्ति दुतत्वं दूरेऽपि वसन्ता सतां।

केत की गन्द्यमाधाय स्वयमायान्ति षट्पदाः॥

प्र.15 स्वप्राचार्यस्य कृते छात्रवृत्त्यर्थम् एकं प्रार्थनापत्रं संस्कृतभाषायां लिखत। (4)

माननीयाः प्राचार्य महोदयाः

होलीक्रास उच्चतर माध्यमिक विद्यालयः

भोपालनगरम्, मध्यप्रदेशः

विषय- छात्रवृत्ति- प्रदानार्थन आवेदनम्।

महोदयाः

अहं सर्वनयं निवेदयामि यत् मम पितुः आर्थिकास्थितिः शोचनीया वर्तते। अहं शिक्षण-
शुल्कय अपि दातुम असमर्था अस्मि। अतः मम कृते श्रीमन्तः छात्रवृत्ति दापयन्तु इति
प्रार्थये।

विनयावता

.....

कक्षा- दशवमी

दिनांकः

अथवा

स्वमित्राय एकं शुभकामनापत्रं संस्कृतभाषायां लिखत।

विलासपुर नगरात्

दिनांकः

प्रियमित्र आर्यन।

सप्रेम नमस्ते

अत्र कुशल तत्रास्तु। अद्य सायङ्कालीन समाचार पत्रे भवतः परीक्षापरिणामः मया
पठितः। एतद् ज्ञात्वा अहम् अतीव हर्षम् अनुभवामि यत् भवान् द्वादशकक्षायां
प्रथमस्थानं प्राप्नोत्। मम सर्वे परिजनाः मित्राणि च इदम् प्राप्नोत्। मम सर्वे परिजनाः
मित्राणि च इदम् अवगत्य अतीव प्रसन्नाः अभवन्। मम साधुवादं स्वीकरोसु। सघः स्व
पगोतरं ददातु।

भवतः मित्रम्

रूप कुमार शर्मा

प्र.16 अधोलिखितेषु 'पञ्च' अशुद्धकारकवाक्यानां शुद्धिः करणीयाः (5)

(1) श्रीगणेशं नमः।

उत्तरः श्री गणेशाय नमः।

(2) छात्राः क्रीडाक्षेत्रे क्रीडति।

उत्तरः छात्राः क्रीडाक्षेत्रे क्रीडन्ति।

(3) पिता पुत्रस्य सह गच्छति।

उत्तर: पिता पुत्रेण सह गच्छति।

(4) कृष्णं नवनीतं रोचते।

उत्तर: कृष्णायै नवनीतं रोचते।

(5) भवान् किं करोषि ।

उत्तर: भवान् किं करोति।

(6) कृषकाः ग्रामे गच्छन्ति।

उत्तर: कृषकाः ग्रामं गच्छन्ति।

प्र.17 अधोलिखित वाक्यानां कथानुसारेण क्रमसंयोजनं कुरुतः (5)

(1) उष्ट्रः **यूथाद्** भ्रष्टोऽभवत्।

(2) सिंहेन **उष्ट्रः** मारितः।

(3) तेन **प्रचुरा** उष्ट्राः करभाश्च सम्मिलिताः

(4) वने **प्रसववेदनया** पीडयमानाम् उष्ट्रीम् अपश्यत्।

(5) रथकारः **दारिद्र्योपहतः** चिन्तितवान्।

(क्रमसंयोजनं)

उत्तर: (5) (4) (3) (2) (1)

प्र.18 अधोलिखितम् अपठितं गद्यांशं सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखतः (5)

संस्कृतभाषा अस्माकं देशस्य प्राचीनता भाषा अस्ति। प्राचीनकाले सर्वे एव भारतीयाः संस्कृतभाषया एव व्यवहारं कुर्वन्ति स्म। कालान्तरे विविधाः प्रान्तीयः भाषाः प्रचलिताः अभवन् किन्तु संस्कृतस्य महत्त्वम् अद्यापि अक्षुण्णं वर्तते। सर्वे प्राचीनग्रन्थाः चत्वारो वेदाश्च संस्कृतभाषायामेव सन्ति। संस्कृतभाषा भारतराष्ट्रस्य एकतायाः आधारः अस्ति।

(1) उपर्युक्त गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत।

उत्तर: उपर्युक्त गद्यांशस्य उचित शीर्षकं संस्कृत भाषां अस्ति।

(2) अस्माकं देशस्य प्राचीनतमा भाषा का?

उत्तर: अस्माकं देशस्य प्राचीनतया भाषा संस्कृत भाषा अस्ति।

(3) सर्वे वेदग्रन्थाः कस्यां भाषायां सन्ति?

सर्वे वेद ग्रन्थाः संस्कृत भाषायाम् सन्ति।

(4) भारत राष्ट्रस्य एकतायाः आधारः कः?

उत्तर: भारत राष्ट्रस्य एकतायाः आधारः संस्कृतभाषा अस्ति।

(5) कस्य महत्वम् अद्यापि अक्षुण्णं वर्तते?

उत्तर: अधुना संस्कृतस्य महत्वं अक्षुण्णं वर्तते।

प्र.19 अधोलिखितेषु एकं विषयं स्वीकृत्य शतशब्देषु संस्कृतभाषायां निबन्धं लिखतः (10)

(1) छात्रजीवनम्

(2) महाकविः कालिदासः

(3) उत्सवः (दीपावलिः)

(4) सदाचारः

उत्तर: 'सदाचार'

सताम आचारः सदाचारः इत्युच्यते। सज्जनाः विद्वांसो च यथा आचरन्ति तथैव आचरणं सदाचारो भवति। सज्जनाः स्वीकीयानि इन्द्रियाणि वशे कृत्वाः सर्वेः सह शिष्टापूर्वकः व्यवहारं कुर्वन्ति। ते सत्यं वदन्ति मातुः पितुः गुरुजनानां वृद्धानां ज्येष्ठानां च आदरं कुर्वन्ति, तेषाम् आज्ञां पालयन्ति सत्कर्मणि प्रवृत्ता भवन्ति।

जनस्य समाजस्य राष्ट्रस्य च उन्नत्यै सदाचारस्य महती आवश्यकता वर्तते। सदाचारस्याभ्यासो वाण्यकालादेव भवति। सदाचारेण बुद्धिः वर्धते नरः धार्मिकः, शिष्टो, विनीतो, बुद्धिमान्, च भवति। संसारे सदाचारस्मैव महत्त्वं दृश्यते। ये सदाचारिणः भवन्ति, ते एव सर्वत्र आदरं लभन्ते। यस्मिन् देशे जनाः सदाचारिणो भवन्ति तस्यैव सर्वतः उन्नतिर्भवति। अतएव महर्षिभिः आचारः परमो धर्मः इत्युच्यते सदाचारी जनः परदोरेषुमातृवत् परधनेषु लोष्ठवत् सर्वभूतेषु च आत्मवत् पश्यति। सदाचारीजनस्य शीलम् एवं परमं भूषणम् अस्ति।
